

STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU ŽDÁNICKO

únor 2020

Zpracovatel: Dobrovolný svazek obcí Ždánicko
Konzultant: RNDr. Petr Daněk, Partnerství, o.p.s, Panská 7, 602 00 Brno
Aktualizovaná podoba strategie z prosince 2002
Zpracovatel aktualizace: Mgr. Libuše Hájková

Dokument byl zpracován v rámci projektu s názvem Strategické plánování, vzdělání a dělání, ať Kyjovsko pohání!, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/0007340, podpořeného z Operačního programu zaměstnanost.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

OBSAH

A. ANALYTICKÁ ČÁST

1. PROFIL MIKROREGIONU

- 1.1 Poloha**
- 1.2 Obyvatelstvo**
- 1.3 Hospodářství**
- 1.4 Dostupnost služeb v obcích**
- 1.5 Cestovní ruch a rekreace**
- 1.6 Doprava a dopravní obslužnost**
- 1.7 Technická infrastruktura**

2. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

3. SWOT ANALÝZA

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

4. CÍL STRATEGIE (VIZE)

5. ROZVOJOVÉ PRIORITY A OPATŘENÍ

Směr A

VYTVOŘENÍ PŘEDPOKLADŮ PRO POSÍLENÍ VÝKONNOSTI HOSPODÁŘSKÝCH SUBJEKTŮ

- A.1 Podporovat udržení a rozvoj existujících výrobních a nevýrobních subjektů**
- A.2 Vytvářet podmínky pro příchod investorů do mikroregionu.**
- A.3 Účinně podporovat zvýšení zaměstnanosti a kultivovat podmínky na trhu práce.**

Směr B

AKTIVIZACE LIDSKÝCH ZDROJŮ A POSÍLENÍ REGIONÁLNÍ IDENTITY B.1 Zvýšit dostupnost a kvalitu bydlení

- B.2 Vytvářet podmínky pro zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatel**
- B.3 Rozšiřovat nabídku volnočasových aktivit pro obyvatele i návštěvníky**

Směr C

ZVÝŠENÍ ATRAKTIVITY MIKROREGIONU PO

NÁVŠTĚVNÍKY C.1 Vybudovat organizační strukturu cestovního ruchu

- C.2 Podporovat rozvoj turistické infrastruktury a rozšiřování nabídky
rekreačních, kulturních a sportovních aktivit**
- C.3 Vytvářet a propagovat specializované turistické produkty a programy**
- C.4 Marketingová podpora rozvoje cestovního ruchu**

Směr D

VYTVOŘENÍ KVALITNÍ A BEZPEČNÉ INFRASTRUKTURY PRO TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

- D.1 Zlepšit technický stav komunikací, zvýšit bezpečnost provozu a zkvalitnit
obsahu území veřejnou dopravou**
- D.2 Zlepšit vybavenost mikroregionu technickou infrastrukturou**
- D.3 Zlepšit péči o krajinu a životní prostředí**

6. ROZVOJOVÉ PROJEKTY A ZÁMĚRY

Aktualizace Strategie rozvoje mikroregionu Ždánicko byla schválena shromážděním starostů obcí dne, usnesením č.

1. PROFIL MIKROREGIONU

1.1 POLOHA

Mikroregion Ždánicko leží v severozápadní části okresu Hodonín, přibližně uprostřed jižní části Moravy. Leží v polovině přímky spojující města Brno a Veselí nad Moravou v rovnoběžkovém směru a Břeclav s Vyškovem (nebo Olomouc s Vídní) ve směru poledníkovém. Mikroregion Ždánicko byl založen v roce 2002 jako dobrovolný svazek obcí. V současnosti má mikroregion Ždánicko celkem 9 členů. Patří sem Archlebov, Dambořice, Dražůvky, Lovčice, Násedlovice, Uhřice, Žarošice, Ždánice a Želetice. Cílem mikroregionu je podpora sociologicko-ekonomického rozvoje a především koordinace, příprava a realizace hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje mikroregionu.

Mikroregion je tvořen územím devíti obcí, uvedených v tabulkách níže. Celková výměra území je 113,9 km². Na počátku roku 2019 na tomto území žilo 9 tisíc obyvatel. Ve většině obcí došlo mezi lety 2002 a 2019 k nárůstu počtu obyvatel. Největší nárůst byl v obcích Dambořice (153) a Žarošice (110). Dambořice a Žarošice patří k větším obcím, s dobrou občanskou vybaveností a výhodnou polohou vzhledem k dojíždění do zaměstnání do větších měst. V jediném městě a současně středisku mikroregionu Ždánicích došlo ve sledovaném mezidobí k úbytku obyvatel o 271. Tento nepříznivý vývoj by se měl zlepšit s novou výstavbou rodinných domů, pro které město připravilo pozemky. Celkově v mikroregionu v tomto období přibylo 76 obyvatel. K dřívějším členům mikroregionu navíc přibylo obec Želetice.

Z fyzicko-geografického hlediska je území tvořeno pahorkatinami až vrchovinami jižních svahů Ždánického lesa, resp. reliéf se zvedá z členité pahorkatiny Dyjskosvrateckého úvalu na jihu do vrchoviny Ždánického lesa na severu. Hřeben Ždánického lesa je významným geomorfologickým i kulturním předělem a současně také vymezuje severní hranici území (s přesahem území na severní svahy Ždánického lesa v katastru Ždánic a Dambořic). Nejvyšším bodem mikroregionu je kóta U Slepice, která je současně nejvyšším bodem Ždánického lesa. Nejnižší bod leží v korytě Trkmanky jižně od Násedlovic (cca 185 m n. m.). Většina území leží v povodí Trkmanky a jejího přítoku Spáleného potoka, část vody ze severních okrajů mikroregionu odvádí Litava.

Tab. Výměra a počet obyvatel v obcích mikroregionu Ždánicko (k 1.1.2019)

	Obec	Výměra (ha)	Počet obyvatel
1	Archlebov	1 333	866
2	Dambořice	2 317	1409
3	Dražůvky	516	279
4	Lovčice	1 650	820
5	Násedlovice	1 308	865
6	Uhřice	711	756
7	Žarošice	1 467	1105
8	Ždánice	2 082	2481
9	Želetice	611	492
	Celkem	11 995	9 073

Zdroj: Data z veřejné databáze ČSÚ

Při hodnocení kvality či hodnoty polohy Ždánicka se objevuje kontrast mezi relativně výhodnou makropolohou a méně výhodnou mikropolohou. Hodnota makropolohy je dána geografickou polohou vůči hlavním koncentracím obyvatelstva, výroby a služeb na úrovni

státu, resp. v mezinárodním pohledu. V tomto pohledu je zdrojem exponovanosti či výhodnosti polohy Ždánicka především blízkost brněnské aglomerace a dopravních koridorů.

Efekt výhodné makropolohy i mezopolohy je však z velké části eliminován málo výhodnou mikropolohou území. Primární příčinou této skutečnosti byl členitý terén, v jehož důsledku nedošlo na území regionu k vývoji nadregionálně významného centra osídlení či služeb a díky němuž v regionu chybí hlavní komunikace nadregionálního významu.

Polohu regionu však můžeme hodnotit ještě z jiného úhlu pohledu –z pragmatického hlediska regionální politiky. V tomto smyslu je poloha území výhodná:

- (a) jako součást okresu Hodonín, je Ždánicko součástí hospodářsky problémového regionu se zvýšenou pozorností regionální politiky ČR a z toho vyplývajících některých zvýhodnění subjektů veřejné i podnikatelské sféry
- (b) jako součást okresu Hodonín je Ždánicko oprávněno se ucházet o prostředky EU určené na rozvoj přeshraniční spolupráce
- (c) jako typicky venkovský mikroregion se může Ždánicko ucházet o prostředky určené na podporu venkovských oblastí

1.2. OBYVATELSTVO

Demografická struktura

Věková struktura mikroregionu není příliš příznivá. Často používanou charakteristikou věkové struktury obyvatelstva je index stáří. Vyjadřuje, kolik je v populaci obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let. Tento index se celkově pro ČR trvale zvyšuje a dochází k demografickému stárnutí populace. Je to způsobeno poklesem porodnosti a současně zvyšováním věku dožití. Starší věkové skupiny rostou početně relativně rychleji než populace jako celek. Je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci.

V roce 2001 byly hodnoty indexu stáří pro jednotlivé obce mikroregionu vyrovnanější. Nejnižší hodnotu indexu měla obec Dambořice (97,6) a nejvyšší obec Archlebov (144,9). Rok 2019 ukázal daleko větší rozptyl hodnot. Nejnižší index má opět obec Dambořice (84,6), nejvyšší index stáří má obec Želetice (205). V obci Želetice je tedy dvojnásobek osob v nadproduktivním věku ve srovnání s dětmi. U nadpolovičního počtu členských obcí došlo ke zvýšení indexu stáří. Patří sem překvapivě i město Ždánice, kde index stoupl z 99,2 (rok 2001) na 168. Index stáří klesl ve sledovaném mezidobí ve 4 obcích: Dambořice, Násedlovice, Uhřice a Žarošice. Celková hodnota indexu pro mikroregion se zvýšila. Ve srovnání s okresem Hodonín je nižší, ve srovnání s krajem a ČR je hodnota indexu mikroregionu mírně vyšší.

Tab. Věková struktura obyvatel (31. 12. 2018)

Obec	věk 0-14	věk 15-65	věk 65+	index stáří
Archlebov	115	574	177	154
Dambořice	266	918	225	84,6
Dražůvky	37	194	48	130
Lovčice	133	513	174	131
Násedlovice	134	576	155	116
Uhřice	138	471	147	107

Žarošice	203	695	207	102
Ždánice	324	1612	545	168
Želetice	60	309	123	205
<i>Mikroregion</i>	<i>1410</i>	<i>5862</i>	<i>1801</i>	<i>127,73</i>
<i>okres</i>	<i>22 071</i>	<i>100 908</i>	<i>31 181</i>	<i>141,3</i>
<i>kraj</i>	<i>189 153</i>	<i>764 698</i>	<i>233 816</i>	<i>123,6</i>
ČR	1 693 060	6 870 123	2 086 617	123,2

Zdroj: Data z veřejné databáze ČSÚ

Poměrně významné rozdíly existují mezi jednotlivými obcemi uvnitř regionu. Relativně nejméně starších obyvatel je v Dambořicích a Dražůvkách, nejvíce pak v Želeticích, kde obyvatelé starší 65 let tvoří celou čtvrtinu populace. Město Ždánice je na druhém místě v podílu starších obyvatel. Celkově nejmladší je věková struktura obyvatel Dambořic, Žarošic a Uhřic, naopak nejstarší je v Želeticích, za kterými následují Ždánice a Archlebov.

Tab. Srovnání indexu stáří mezi lety 2001 a 2019

Obec	2001	2019	změna
Archlebov	144,9	154	↑
Dambořice	97,6	84,6	↓
Dražůvky	107,8	130	↑
Lovčice	120	131	↑
Násedlovice	132,1	116	↓
Uhřice	128,2	107	↓
Žarošice	109,4	102	↓
Ždánice	99,2	168	↑
Želetice	107,8*	205	↑
MR	112,3	127,7	↑

*hodnota z roku 2006

Zdroj: Data z veřejné databáze ČSÚ

Socioekonomická struktura obyvatel a vyjíždka za prací

Stupeň ekonomické aktivity obyvatel, resp. podíl pracujících na celkovém počtu obyvatel, je na Ždánicku ovlivněn především nepříznivou věkovou strukturou v některých členských obcích. Dříve vyšší míra nezaměstnanosti v regionu se v posledních letech snížila. Souvisí s celkovým oživením a zlepšením ekonomické situace v ČR. Nezaměstnaní tak představují především dlouhodobě nezaměstnané osoby, které již nezvládají začlenění do dlouhodobého pracovního procesu.

Tab. Nezaměstnanost v obcích MR Ždánicko (31.12.2019)

Obec	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce – dosažitelní		Podíl nezaměstnaných osob (v %)		Pracovní místa v evidenci úřadu práce
	celkem	ženy	celkem	ženy	
Archlebov	25	14	4,36	5,09	15
Dambořice	30	11	3,27	2,49	-
Dražůvky	9	6	4,64	6,38	2
Lovčice	24	12	4,68	4,71	-

Násedlovice	17	10	2,95	3,51	-
Uhřice	15	8	3,19	3,51	-
Žarošice	30	9	4,32	2,63	2
Ždánice	64	32	3,97	4,16	-
Želetice	11	5	3,56	3,27	-

Zdroj: Data z veřejné databáze ČSÚ

Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob byl ve sledovaném období v obcích Lovčice, Dražůvky a Archlebov. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob byl v Násedlovicích, Uhřicích a Dambořicích. Město Ždánice bylo z pohledu míry nezaměstnaných osob ve sledovaném období až na pátém místě.

Pro Ždánicko je typický vysoký stupeň vyjíždky za prací. To je způsobené převážně venkovským charakterem mikroregionu. Bilance dojíždky za prací je na Ždánicku stále záporná, přesto však došlo ve všech obcích i mikroregionu jako celku ke snížení vyjíždky za prací ve srovnání s hodnotami z roku 2001. Nejnižší podíl vyjíždějících je stále ve městě Ždánice, ale rozdíly mezi obcemi již nejsou tak výrazné. Nejčastějším cílem vyjíždky za prací jsou města Brno, Kyjov, Slavkov u Brna. Ždánice jsou také významným cílem dojíždky za prací. Do Ždánic dojížděli pracující z 8 sousedních a blízkých obcí, včetně města Kyjova. Nižší podíl vyjíždky má obec Lovčice (zaměstnavatel v místě Lova). Významným cílem dojíždky za prací je sídlo ORP Kyjov. V roce 2011 sem z členských obcí dojíždělo celkem 247 pracujících. Nejvíce ze Ždánic (73) a Archlebova (36). Nejméně pracujících dojíždělo do Kyjova z Dambořic a Uhřic (7 a 8). Je to dáno okrajovou polohou těchto obcí v rámci ORP a lepší dopravní dostupností jiných měst.

S dojížděním souvisí problém časové vytíženosti. Zejména obce v dojezdové vzdálenosti k větším sídlům se stávají spíše „nocležištěm“ a lze zde vysledovat podobný styl fungování jako u satelitů velkých měst. Časová vytíženost pak také negativně ovlivňuje společenský život v obcích (chybí vedoucí zájmových kroužků, trenéři sportovců apod.). Problémem je také nedostatečná nabídka zkrácených úvazků poblíž místa bydliště pro matky s dětmi.

Tab. Vyjíždka a dojíždka za prací (březen 2011)

OBEC	obyvatel	ekonomicky aktivní	vyjíždějící do zaměstnání	% vyjíždějících	dojíždějící do zaměstnání
Archlebov	850	420	165	39,3	40
Dambořice	1309	633	279	44,1	28
Dražůvky	258	118	45	38,1	1
Lovčice	785	361	97	26,9	14
Násedlovice	842	417	196	47,0	14
Uhřice	700	323	163	50,5	29
Žarošice	1020	489	206	42,1	17
Ždánice	2559	1223	295	24,1	233
Želetice	484	226	91	40,3	10
MR	8807	4210	1 537	36,5	386

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Sociokulturní struktura obyvatelstva

Národnostní struktura mikroregionu je značně homogenní: velmi malý podíl obyvatel se při posledním sčítání lidu přihlásili k jiné než české nebo moravské národnosti. Největší "menšinou" tak jsou v mikroregionu Slováci, jejichž podíl se mezi lety 2001 a 2011 změnil minimálně. Ve všech členských obcích však došlo k nárůstu podílu obyvatel hlásících se

k moravské národnosti a poklesu podílu české národnosti. Nejnižší podíl české národnosti byl v roce 2001 v Uhřicích (68 %). Naproti tomu nejvyšší procento z roku 2011 je stále nižší než tato hodnota – 49 % (Dražůvky). Podíly české a moravské národnosti jsou tak více vyrovnané než v roce 2001, kdy ve všech obcích výrazně převažovala česká národnost. V obci Lovčice je podíl moravské národnosti o 1 % vyšší než české.

Tab. Národnostní struktura obyvatel (2011)

	obyvatel	česká	%	moravská	%	slovenská	%
Archlebov	850	341	40	291	34	2	0,24
Dambořice	1309	483	37	415	32	9	0,69
Dražůvky	258	127	49	62	24	3	1,16
Lovčice	785	312	40	324	41	1	0,13
Násedlovice	824	258	31	345	42	3	0,36
Uhřice	700	283	40	248	35	1	0,14
Žarošice	1020	413	40	356	35	13	1,27
Ždánice	2559	1140	45	811	32	20	0,78
Želetice	484	232	48	144	30	3	0,62

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Typickým rysem sociokulturní struktury obyvatelstva mikroregionu je vysoký stupeň religiozity. Ve srovnání s rokem 2001 došlo v roce 2011 k poklesu podílu věřících (ze 68 % na 46 % v rámci mikroregionu).

Dominantním náboženstvím je římskokatolické vyznání, ke kterému se přihlásilo 82 % věřících obyvatel (pokles o 10 % oproti roku 2001). Menší komunity evangelíků (českobratrská církev evangelická) jsou v Násedlovicích a Dambořicích (70 a 37 věřících).

Tab. Náboženská struktura obyvatel (2011)

obec	obyvatel	bez vyznání		věřící celkem		ŘK církev	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
Archlebov	850	117	14	373	44	303	81
Dambořice	1309	162	12	769	59	634	82
Dražůvky	258	57	22	86	33	65	76
Lovčice	785	127	16	393	50	300	76
Násedlovice	824	89	11	452	55	321	71
Uhřice	700	68	10	418	60	360	86
Žarošice	1020	158	15	565	55	494	87
Ždánice	2559	640	25	799	31	512	64
Želetice	484	65	13	221	46	182	82
MR	8789	1483	17	4076	46	3171	82

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011

1. 3. HOSPODÁŘSTVÍ, TRH PRÁCE

Ve struktuře ekonomických subjektů mikroregionu převažují malé a střední podniky. Za velké podniky – s počtem zaměstnanců přesahujícím 100 – je možné označit podniky Narex, s.r.o., STAR TECHNIK, s.r.o., CVP Galvanika s.r.o., Zemagro spol. s.r.o., CIE Ždánice, s.r.o. Vedle větších podniků jsou tak hlavními hybateli ekonomiky mikroregionu menší a střední podniky (25 až 50 zaměstnanců), např. KELLNER CZ s.r.o., Vinařství Spielberg, BMB spol. s.r.o., JHREST spol. s r.o., AZ Plastik, spol. s r.o., Mirja s.r.o., LOVA atd.

V důsledku historického vývoje ekonomiky v regionu, reagující na existující místní zdroje, došlo na Ždánicku ke specializaci výrobních činností do několika odvětví. Hlavní výrobní specializace jsou následující: strojírenství a kovovýroba, výroba nábytku, zpracování plastů, textilní výroba, zemědělská výroba, stavebnictví.

Zjednodušeně je tedy možné konstatovat, že pro ekonomiku Ždánicka jsou typické malé až střední průmyslové podniky a řemeslné dílny, především v oboru strojírenství a kovovýroba, výroba nábytku, zpracování plastů. Nabídku pracovních míst významně doplňují zemědělské závody a stavební firmy. Specifickým rysem regionální ekonomiky je také těžba ropy ve Ždánickém lese a skladování plynu. Vzhledem k rozsahu zemědělské produkce je nízká intenzita zpracování místních zemědělských výrobků (potravinářský průmysl).

Z geografického hlediska je typickým rysem výrobní specializace jednotlivých obcí, resp. územní koncentrace příbuzných výrob do jedné nebo několika obcí regionu. Strojírenství a výroba nábytku je tak tradičně soustředěna do Ždánic, zpracování plastů do Ždánic, Lovčic, Násedlovic a Žarošic, textilní výroba do Želetic, Násedlovic.

Většina výrobních provozů má starší tradici, i když v průběhu privatizace došlo často ke změně vlastníka, k rozdělení podniku nebo ke změně jména firmy. Pozitivním rysem této skutečnosti jsou akumulované výrobní dovednosti a zručnost zaměstnanců.

Tab. Registrované ekonomické subjekty v obcích (ke dni 31.12.2018)

Název obce	Ekonomické subjekty celkem	v tom				
		právnícké osoby celkem	z toho obchodní společnosti	fyzické osoby celkem	v tom	
					živnostníci	zemědělství podnikatelé
Archlebov	204	29	16	175	158	9
Dambořice	268	33	10	235	208	14
Dražůvky	54	8	3	46	42	2
Lovčice	196	27	11	169	151	5
Násedlovice	174	32	17	142	131	3
Uhřice	150	31	19	119	108	3
Žarošice	219	34	15	185	159	11
Ždánice	534	99	24	435	398	7
Želetice	98	14	5	84	73	6
MR	1 897	307	120	1 590	1 428	60

Zdroj: Český statistický úřad

Přes velký počet podnikatelských subjektů v obci, jen menšina působí přímo v místě. Jedná se většinou o fyzické, nebo právnícké osoby, které mají trvalý pobyt, nebo sídlo firmy v obci regionu, ale vlastní činnost vykonávají mimo obec ve městech s větší kupní silou (Brno, Kyjov), nebo blíže hlavních tranzitních os.

1.4. DOSTUPNOST SLUŽEB

Ekonomické subjekty, působící v regionu, poskytují vedle výroby a služeb, směřujících k zákazníkům mimo region, také služby místním obyvatelům. U větších nebo specializovaných výrob je tento lokální odbyv zanedbatelný nebo nevýznamný, u menších provozoven naopak tvoří rozhodující část poptávky. Dostupnost těchto služeb a řemeslných výrob je současně jedním ze zdrojů spokojenosti obyvatel s životem v regionu.

Základní druhy komunálních služeb jsou v regionu zastoupeny všechny. Nejvíce jsou zastoupeny v mikroregionálním středisku Ždánicích a v Dambořicích – populačně druhé největší obci, která je současně nejvzdálenější od mikroregionálního střediska (a služby v tomto středisku jsou proto pro její obyvatele hůře dostupné, což vytváří poptávku po těchto službách v místě). Bez provozovny komunálních služeb, je populačně nejmenší obec Dražůvky. Nejvíce jsou zastoupeny kadeřnictví a kosmetika.

Výrobní služby jsou tvořeny především provozem výrobních řemesel. Nabídka výrobních služeb je v obcích mikroregionu poměrně vysoká. Nejčastěji jsou zastoupena stavební řemesla a dřevozpracující řemesla, provozem kovozpracujících řemesel a instalatéri. Vysoké zastoupení výrobních služeb v obcích mikroregionu vypovídá o relativně dobrých podmínkách pro tento druh podnikání na Ždánicku. Ty vyplývají především ze specifické geografické polohy území: Na jedné straně je to relativní blízkost Brna a dalších významných sídelních aglomerací, které jsou oblastmi vysoké poptávky po těchto službách, v porovnání s tím jsou to relativně nízké ceny nemovitostí v regionu i nižší výše průměrných mezd (cena práce). To vytváří značný potenciál pro další rozvoj podnikání v oboru výrobních služeb.

Druhem služeb, který je často využíván a který ovlivňuje názor obyvatel na to, jak dobře jejich obec obsluhována, jsou maloobchodní provozovny – prodejny zboží. Pokračuje proces koncentrace počtu prodejních míst (při pokračujícím nárůstu prodejní plochy). Především nabídka velkých široko-sortimentních prodejen (super- a hypermarketů) odčerpává zákazníky – především ty mobilnější, využívající k nákupům osobní automobil) – menším prodejnám a někdy tak ohrožuje samotnou jejich existenci. Přitom dostupnost zboží v obci je významným aspektem spokojenosti obyvatel s životem v místě. V mikroregionu Ždánicko je prodejna potravin ve všech obcích. Specializované prodejny jsou – s ohledem na poptávku po zboží – koncentrovány jen do jedné nebo několika obcí. Nejvíce druhů maloobchodních prodejen je v mikroregionálním středisku Ždánice. Obchody s širším sortimentem zboží jsou ve všech obcích kromě Dražůvek. Tuto službu nejčastěji zajišťuje prodejna sítě COOP, který je ve všech obcích kromě Dražůvek a Ždánic. Ve Ždánicích je kromě soukromých prodejců potravin zastoupeny také jiné řetězce, v Lovčicích prodejce potravin Hruška.

Finanční a další specializované tržní služby jsou typicky koncentrovány především ve velkých městech. Venkovskému charakteru mikroregionu odpovídá malé zastoupení těchto druhů služeb na Ždánicku. Pošta je ve všech obcích kromě Dražůvek a Uhřic. Česká pošta má pobočku v obcích Archlebov, Dambořice, Žarošice a Ždánice. Ve 3 obcích je zastoupena Pošta Partner (Lovčice, Násedlovice a Želetice). Tento stav je možné označit za dostačující.

Z dalších specializovaných služeb je zastoupeno profesionální vedení účetnictví, finanční poradenství a právní kancelář. Ostatní služby jsou koncentrovány v mikroregionálním středisku. Specializované druhy služeb jsou soustředěny ve větších městech a občané za nimi vyjíždí nejčastěji do Kyjova, Bučovic, Slavkova u Brna a Brna.

Školství a vzdělávání

V mikroregionu je zajištěna předškolní výchova a základní školní vzdělání. Stávající stav považují představitelé obcí za dostačující. Mateřská škola je v provozu v každé z obcí mikroregionu. Základní vzdělání do 4. třídy ZŠ je dostupné v šesti obcích a úplné základní vzdělání ve čtyřech největších obcích: Ždánicích, Dambořicích, Žarošicích a Archlebově. Základní školy v Žarošicích, Ždánicích a Archlebově jsou také centrem dojížděky do ZŠ z těch obcí, ve kterých ZŠ není nebo jen první stupeň. Žádný významný směr dojížděky do ZŠ nesměruje přes hranice mikroregionu – to opět přispívá k jeho vnitřní integritě. Zřizovateli všech šesti základních škol jsou obce. Ve Ždánicích dále působí Základní umělecká škola a Dům dětí a mládeže. Obory a zájmové kroužky, vedené v těchto zařízeních, jsou navštěvovány dětmi téměř ze všech obcí mikroregionu. Prioritou činnosti domu dětí a mládeže je využití volného času. Organizační součástí Domu dětí a mládeže je také táborová základna Haluzice,

ležíci na území okresu Hodonín. Klub domu dětí a mládeže využívá pro své aktivity také jednu místnost v budově nově zrekonstruované hvězdárny. Síť základních škol v regionu je dostatečná a s ohledem na stávající demografický vývoj není možné očekávat její rozšiřování, problémem se naopak stává udržení sítě škol ve stávajícím rozsahu. MŠ v obci Dražůvky funguje v nevyhovujících podmínkách, budova je příliš velká a zastaralá. Obec má zpracovaný projekt na vybudování nové školky, stávající budova by po rekonstrukci sloužila např. jako startovací byty pro mladé rodiny.

Tab. Dostupnost základního vzdělání v obcích mikroregionu

Obec	Mateřská škola	Základní škola	Počet ročníků ZŠ	Zřizovatel	Vyhovuje stav	Cíl hl. vyjížděky do ZŠ
Archlebov	ano	ano	9	obec	ano	-
Dambořice	ano	ano	9	obec	ano	-
Dražůvky	ano	ne	-	-	ne	Archlebov
Lovčice	ano	ano	5	obec	ano	Ždánice
Násedlovice	ano	ne	-	-	ano	Žarošice
Uhřice	ano	ano	4	obec	ano	Žarošice
Žarošice	ano	ano	9	obec	ano	-
Ždánice	ano	ano	9	obec	ano	-
Želetice	ano	ne	-	obec Nenkovice	ano	Nenkovice

V mikroregionu není střední škola nebo střední odborné učiliště. Po ukončení základní školy tedy všichni studenti vyjíždějí do školy mimo mikroregion – do Kyjova, Brna, Hodonína, Bučovic a dalších míst.

Zdravotnictví

V mikroregionu je dostupná základní zdravotnická péče. Stálá ordinace všeobecného praktického lékaře je v pěti obcích mikroregionu (chybí pouze v Dražůvkách, Lovčicích a Uhřicích), stálá ordinace stomatologa je ve čtyřech obcích a ordinace praktického lékaře pro děti a dorost ve třech obcích mikroregionu. Všechny tři ordinace jsou ve Ždánicích, Dambořicích a Archlebově – tyto obce jsou současně středisky dojížděky za zdravotnickou péčí z okolních obcí mikroregionu, opět s výjimkou Dambořic, které vzhledem ke své populační velikosti dokáží "zaměstnat" lékaře uvedených specializací, ale vzhledem ke své okrajové poloze nejsou centrem dojížděky z jiných obcí. Mimo tři základní specializace lékařské péče je v mikroregionu ještě dostupná ordinace gynekologa. Za jinými odbornými lékaři musí pacienti vyjíždět přes hranice mikroregionu. Nejčastějším cílem vyjížděky na polikliniku nebo do nemocnice je Kyjov, dále Brno. Stávající stav zajištění lékařské péče je považován za vyhovující.

Tab. Dostupnost lékařské péče v obcích mikroregionu

Obec	Stálá ordinace v obci		
	prakt. lékař	pediatr	stomatolog
Archlebov	1	1	1
Dambořice	1	1	1
Dražůvky	-	-	-
Lovčice	-	-	-
Násedlovice	1	-	-
Uhřice	-	-	-
Žarošice	1	-	1

Ždánice	4	1	2
Želetice	-	-	-

Kultura a sport

Pro obyvatelstvo regionu je charakteristický vysoký stupeň prostorové stability (vysoký podíl rodáků) a značná "zakořeněnost" obyvatel (silná regionální identita). Tomu by měla odpovídat také dostatečná vybavenost obcí zařízeními pro společenské akce, kulturní a sportovní vyžití. Kostel, v němž se pravidelně konají bohoslužby, je v každé obci s výjimkou populačně nejmenších Dražůvek. V Dražůvkách chybí také kulturní dům, který není ani v Žarošicích, i přesto, že jsou spádovou obcí pro své nejbližší okolí. Veřejná knihovna je otevřena v každé obci. Naopak kino není v mikroregionu ani jediné – nejbližší je v Kyjově. Ve Ždánicích je v provozu Ždánická hvězdárna a planetárium Oldřicha Kotíka, která je využívána k astronomickým pozorováním, promítáním i odborně zaměřeným přednáškám. Významnou část aktivit tvoří vzdělávání pro školy. Ve městě Ždánice také aktivně působí Dům dětí a mládeže s Haluzickou táborovou základnou. Sportovní hřiště je k dispozici v každé obci (fotbalové, případně tenisové kurty a dětská hřiště). V mikroregionu je provozováno koupaliště ve Ždánicích a také aquapark v Uhřicích.

1. 5. CESTOVNÍ RUCH A REKREACE

Potenciál pro rozvoj cestovního ruchu

V mikroregionu Ždánicko existují relativně příznivé předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Je to dáno jednak estetickou hodnotou zdejší kulturní krajiny, která vytváří množství příležitostí pro různé typy turistických výletů (a to v létě a v menší míře i v zimě), jednak řadou historických památek, které jako výsledky úsilí minulých generací doplňují obraz krajiny a dodávají jí neopakovatelný výraz. Členitý terén a rozsáhlé lesní porosty Ždánického lesa navíc nabízí možnosti pro rekreační outdoorové sporty jako je turistika, cykloturistika, lyžování aj. Specifický potenciál dále vyplývá z existence místních kulturních tradic, které se na Ždánicku uchovaly. Dalším z více lokálních zdrojů, potenciálně využitelných pro rozvoj cestovního ruchu, je tradiční zpracování místních produktů, která vytváří předpoklady pro rozvoj takových forem turistiky jako je např. vinařská turistika či agroturistika.

Existující potenciál pro rozvoj cestovního ruchu je dále zesílen relativně výhodnou polohou území v blízkosti brněnské aglomerace a dalších významných koncentrací obyvatelstva. I když mikroregion leží mimo hlavní dopravní tahy, sledující urbanizované osy, je z nich relativně dobře dostupný. Potenciál návštěvníků (zdrojová oblast) pro krátkodobou i střednědobou rekreaci je tedy značný. Ve srovnatelné vzdálenosti od sídelních aglomerací jako je Ždánicko však leží více oblastí s podobnou nabídkou aktivit a atraktivit cestovního ruchu (Drahanská vrchovina, Chřiby, Bílé Karpaty aj.). Tyto oblasti tak do jisté míry konkurují Ždánicku při rozhodování návštěvníků o volbě místa jejich krátkodobé či střednědobé rekreace. Turistická návštěvnost proto do značné míry závisí na způsobu, jakým bude místní dědictví potenciálním návštěvníkům interpretováno a prezentováno, a také na propagaci existující nabídky. Specifickým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu na Ždánicku je také pozitivní image regionu jako oblasti se zdravým životním prostředím a pohostinnými lidmi, kteří umí využívat místní zdroje trvale udržitelným způsobem.

Turisté jsou nároční v požadavcích na služby i na informace o regionu. Řada z nich očekává nejen "statické" atraktivity cestovního ruchu jako jsou kulturní či přírodní památky nebo esteticky hodnotná krajina, ale také nabídku specifických aktivit – nabídku aktivních forem trávení volného času, poznávání místních tradic při různých slavnostech, jarmarcích,

festivalech apod. Fenomémem se stalo masové rozšíření cykloturistiky jako jedné z aktivních forem rekreace.

Zvýšil se také zájem zahraničních turistů o návštěvu ČR, i když tato návštěvnost je dosud v rozhodující míře koncentrována do omezeného počtu lokalit. S rozšiřováním nabídky aktivit i v dosud méně "známých" regionech se však tento stav postupně začíná měnit (např. Moravské Toskánsko, vinařská turistika).

Cestovní ruch je v celosvětovém měřítku již delší dobu považován za významné hospodářské odvětví. Zvýšení turistické návštěvnosti v území může posílit kupní sílu obyvatelstva a zajistit prosperitu podnikům, které by se jen službami místnímu obyvatelstvu těžko užívaly. Kvalita poskytovaných služeb a jejich nabídka pak významně ovlivňují spokojenost návštěvníků, a tak působí i na jejich rozhodování, zda navštívit území i příště. Návštěvnost se dá současně významně ovlivnit i propagací území a jeho atraktivit a aktivit. Pověst území jako turisticky atraktivní destinace současně zlepšuje image regionu, a tak zvyšuje jeho atraktivitu pro potenciální investory. Cestovní ruch se tak stále více stává typickým hospodářským odvětvím, kde účelně vynaložené investice mohou přinést zisk. Současně jde o odvětví, jehož rozvoj je více než v jiných případech možné ovlivnit aktivitou veřejného sektoru.

Předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu – turistické cíle

Značná část území leží v Přírodním parku Ždánický les, který patří k největším souvisle zalesněným oblastem v Jihomoravském kraji. Hlavní turistická sezóna je v létě, avšak za krátkodobými výlety směřují návštěvníci do regionu i na jaře a na podzim. Zejména v této době se otevírá prostor pro zvýšení návštěvnosti existencí nabídky různých společenských akcí a aktivit. Členitý terén a nadmořská výška současně vytvářejí určité předpoklady i pro rozvoj zimní lyžařské turistiky, a to především proto, že ve většině sousedních mikroregionů (s výjimkou Chřibů) tyto předpoklady chybí. Mikroregion nemůže konkurovat horským střediskům, ale může těžit z potenciální poptávky po krátkodobé lyžařské rekreaci (běžecké lyžování) ze strany obyvatel nejbližších regionů. Při rozumném managementu, kvalitních službách a dobré propagaci tak existuje předpoklad pro využití ubytovacích zařízení cestovního ruchu po větší část roku.

Každá obec v mikroregionu má na svém území přírodní či historické památky, využívané nebo potenciálně využitelné jako atraktivity cestovního ruchu. Přesto, že nabídka jednotlivých obcí je ve srovnání s jinými mikroregiony značně vyrovnaná, za hlavní východisko turistických cest je možné označit Ždánice. Ve Ždánicích je renesanční zámek – sídlo někdejšího ždánického panství – který hostí sbírky městského Vrbasova muzea, další kulturní památky, Ždánice jsou logickým východištěm cest do Ždánického lesa, začínají zde naučné stezky a jsou zde také turistické služby (infocentrum).

Mezi historickými událostmi s potenciálním významem pro turistický ruch vynikají události vážící se k bitvě u Slavkova v prosinci 1805. Ve Spáleném mlýně u Uhřic došlo roku 1805 k setkání Napoleona s rakouským císařem Františkem I. a k dohodě o příměří, dále u Silničné je kříž nad bývalým hrobem pobočníka ruského cara hraběte Tisenhausena, který zde zahynul po bitvě u Slavkova. Při vhodné interpretaci těchto událostí a jejich turistickém zpřístupnění (expoze, historická naučná stezka...) se může historie stát prostředkem ke zvýšení návštěvnosti.

Velký potenciál spočívá také v interpretaci a turistickém zpřístupnění místních výrobních tradic a místní kultury. Již v současné době se v některých obcích (Žarošice, Násedlovice, Dambořice – přehlídka dechových hudeb, Ždánice – Májová veselice, soutěž Zpěváků, histokola aj.) konají slavnosti a přehlídky místní kultury. Vzhledem k bohatství mikroregionu na různé projevy lidové kultury by se podobných akcí mohlo konat více, měly by se stát pravidelné a získat větší publicitu. Potřebná je také spolupráce obcí při jejich organizaci a propagaci (zvyšují návštěvnost a zlepšují image celého mikroregionu, nejen jedné obce).

Specifický potenciál má vinařská turistika – v této oblasti má region co nabídnout. Podobně by mohlo být turisticky využito i zpracování jiných místních produktů, přičemž vhodným modelem je zemědělec nebo řemeslník doplňující svoje příjmy z výroby příjmy z prodeje výrobků turistům, případně poskytováním turistických služeb. Agroturistika je jednou z forem využití tohoto potenciálu.

Specifickým výrobním zaměřením regionu je průzkum a těžba ropy a zemního plynu. Potenciální turistické cíle se nacházejí v každé obci mikroregionu. Např. aquapark, poutní kostel Žarošice, cyklostezka, hvězdárna a zámek Ždánice, naučná stezka Ždánickým lesem, PP Adamce, Moravské Toskánsko – cíl fotografií, sýpka Násedlovice, Spálený mlýn, vinařství Spielberg Archlebov, drobní vinaři.

Potenciál: historická sýpka Násedlovice, bitva u Slavkova, archeologické nálezy k.ú. Dražůvky.

Infrastruktura pro cestovní ruch

Vzhledem k turistickému potenciálu území existuje v regionu jen poměrně řídká síť značených turistických cest, která spočívá v cestě hřebenem Ždánického lesa ("Těšanka") a napojení na tuto cestu z obcí Ždánice, Žarošice a Lovčice.

Poněkud hustější je síť cykloturistických cest. Vzhledem k poloze mikroregionu a jeho specifické atraktivitě přitom velkou část z nich tvoří nadregionální, případně dálkové cykloturistické trasy, které přivádějí do regionu i návštěvníky ze vzdálených míst. V mikroregionu se kříží dálková cykloturistická trasa Jihlava – Český Těšín (trasa č. 473, mikroregionem prochází v úseku Lovčičky – Snovídky většinou hřebenovou cestou Ždánického lesa) s trasou Hradec Králové – Břeclav (č. 412 a 507, mikroregionem vede z Kyjova přes Lovčice ke kótě U slepice a dále do Heršpic a Rousínova). Mikroregionem dále probíhá Kyjovská vinařská stezka, která je jednou z deseti vyznačených tras turistického produktu Moravské vinařské stezky. Tuto síť doplňují místní cykloturistické trasy 5095 (Dambořice – Těšanka – Zdravá Voda – Uhřice) a 5096 (U zlatého jelena – Ždánice – Lovčice – U slepice). Také zde leží část Mutěnické stezky. Kombinace společně s touto stezkou a přidáním hlavní trasy vytvoří zajímavý okruh. V roce 2016 byla uvedena v provoz cyklostezka Násedlovice – Ždánice. Cyklostezka je dlouhá 9 km a vede po zrušené železnici mezi stanicemi Uhřice u Kyjova a Ždánice. Šířka cyklostezky se pohybuje od 2,5 m do 3,5 m. Stezky je doplněna odpočívadly a odpadkovými koši. Trasa je sjízdná i pro rodiče s malými dětmi, protože je zde zanedbatelné převýšení. Je hojně využívána také jezdci na inline bruslích, běžci a pěšími turisty. V zimě při příznivých podmínkách také běžkaři.

Pro zimní lyžařskou turistiku je při příznivých sněhových podmínkách využívána opět především cesta hřebenem Ždánického lesa a další cykloturistické trasy mimo úseky vedoucí po silnicích. V mikroregionu nalezneme dvě naučné stezky, Ždánickým lesem a Motýlí ráj.

Na Ždánicku existuje přitom množství podnětů pro zřízení dalších naučných stezek, které by seznamovaly návštěvníky s místní přírodou, kulturní i hospodářskou historií, architekturou, náboženskými tradicemi, pobytem významných osobností aj. Jiným podnětem ke zvýšení návštěvnosti je pojmenování existujících stezek i navrhovaných tras.

Služby cestovního ruchu

Přes existující potenciál je turistická návštěvnost mikroregionu dosud značně omezená. To se odráží i v nabídce ubytovacích možností a dalších turistických služeb. V mikroregionu je několik ubytovacích zařízení, a to hotel (Ždánice), turistická ubytovna (Násedlovice), penzion (Dambořice), penzion (Archlebov), chata v dančí oboře (Želetice) a táborová základna (Haluzice).

Restaurace nabízející teplá jídla je v Archlebově, Dambořicích, Žarošicích, Násedlovicích a Ždánicích. Nedostatek turistických služeb – ubytování, stravování, ale také informací o regionu – je tak zřejmě jednou z příčin omezené návštěvnosti regionu se značným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu.

1. 6. DOPRAVA A DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST

Hlavní dopravní osou mikroregionu je silnice I/54 Slavkov u Brna – Žarošice – Kyjov – Veselí nad Moravou – hraniční přechod Strání/Moravské Lieskové. Na ni navazují silnice druhé třídy:

II/431 Ždánice – Bučovice – Vyškov

II/419 Žarošice – Čejč

II/381 Žarošice – Velké Hostěradky – Velké Němčice – Pohořelice.

Silniční síť regionu doplňují silnice třetí třídy a místní komunikace.

Silnice I/54 prochází intravilánem obcí Žarošice a Archlebov, silnice II. třídy prochází městem Ždánice a obcemi Násedlovice a Dambořice. Intravilány ostatních obcí – Lovčic, Uhřic a Dražůvek – jsou na silniční síť napojeny silnicemi III. třídy. Problémem je technický stav většiny komunikací II. a III. třídy a jejich nedostatečná údržba.

Veškerá dopravní obslužnost regionu veřejnou dopravou je tak zajišťována autobusy. Obec Ždánicka navzájem i s centry mimo region spojuje celkem 6 autobusových linek. Počet autobusových linek, které spojují obce mikroregionu s centry mimo region, je více než linek, které spojují obce s mikroregionálním střediskem – Ždánicemi. To odpovídá nižší vnitřní integritě regionu, vyplývající z omezeného regionálního významu střediska Ždánice. Hlavními centry, z nichž vycházejí nebo do nichž směřují autobusové spoje, jsou Kyjov a Brno. Dopravní obslužnost jednotlivých obcí úzce souvisí s jejich polohou a třídou silniční komunikace, která prochází intravilánem obce. Nejlépe jsou obsluhovány obce Žarošice a Archlebov, které leží na silnici I/54, teprve za nimi následuje středisko mikroregionu. Přestup na vlakovou dopravu je nejbližší možný v Kyjově, Bučovicích, Čejči a Újezdu u Brna.

Specifikem mikroregionu Ždánicko je skutečnost, že nejlépe obsluhovanými zastávkami nejsou centra obcí, ale zastávky na "rozcestí" – rozcestí Uhřice a rozcestí Dražůvky. Vzhledem ke konfiguraci silniční sítě mají tyto zastávky často charakter přestupních stanic – míst, kde se kříží trasy autobusových linek. Frekvenci veřejné dopravy v těchto místech a jejich přestupnímu charakteru (čekání) neodpovídá vybavenost těchto míst (čekárna). Celkově je možné dopravní obslužnost mikroregionu hodnotit jako uspokojivou.

1.7. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Distribuce pitné vody je v obcích mikroregionu zajištěna skupinovým nebo místním vodovodem. Stávající stav zajištění dodávky pitné vody je vyhovující. Část obyvatel používá také vodu z vlastních studen. Obec Lovčice má vlastní zdroj a úpravnu vody. V oblasti čištění odpadních vod došlo ke zlepšení situace. V roce 2001 byly odpadní vody čištěny jen ve 3 obcích. Vlastní ČOV či napojení má v současnosti k dispozici 6 obcí. Obec Archlebov má v plánu vybudování vlastní ČOV, obce Dražůvky a Želetice spadají do DSO Trkmanka, který vznikl ke společnému postupu v odkanalizování a výstavbě společné ČOV.

Do všech obcí mikroregionu je zaveden plyn. Také kapacita vedení elektrické energie je ve všech obcích dostačující.

2. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA

Identifikace problémů, pocíťovaných představiteli mikroregionu (členy pracovní skupiny).

Hospodářství

- Nízké platy a nižší kupní síla obyvatel.
- Malá pozornost věnovaná hospodářským problémům regionu (regionální politika na úrovni kraje i státu)
- Nízká nabídka místních zemědělských produktů.

Lidské zdroje

- Úbytek obyvatelstva.
- Odchod mladých lidí za vzděláním mimo region, kde už zůstanou (vyšší výdělky, lepší občanská vybavenost velkých měst).
- Menší pracovní uplatnění pro vzdělané lidi.
- Nutnost dojíždění do zaměstnání do větších měst (Brno, Slavkov, Kyjov, Ždánice).
- Nedostatečná nabídka zkrácených úvazků pro maminky s dětmi.

Doprava a technická infrastruktura

- Špatný stav komunikací – silnic II. a III. tříd
- V některých obcích stále chybí ČOV (Dražůvky, Želetice – připraven společný projekt, Archlebov).
- Místy horší stav vodovodní a kanalizační sítě.

Občanská vybavenost

- V menších obcích MR (např. Dražůvky) chybějící občanská vybavenost (pošta, kulturní dům, hospoda, kavárna). Nevyhovující stav budovy místní mateřské školy.
- Chybějící KD v Žarošicích
- V některých obcích chybí hospoda, kavárna, místo pro setkávání maminek atd.

Cestovní ruch

- Služby cestovního ruchu jsou málo rozvinuté.
- Region má předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu, které nejsou využité.
- Prostor pro lepší propagaci regionu (napojení na vinařské stezky, Moravské Toskánsko apod.).

Ochrana přírody

- Špatný stav toků (chybějící ČOV v některých obcích, zahloubení a vyrovnání toků, chybějící údržba ze strany majitelů toků, chybějící břehové porosty).
- Zvýšená vodní a větrná eroze na velkých blocích intenzivně obhospodařované půdy (chybějící krajinné struktury, splachy půdy na komunikace a cyklostezku, neochota majitelů zatravnit problémové bloky či upravit hospodaření na nich).

3. SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)
<p><u>Poloha</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • výhodná makropoloha • blízkost významných sídelních aglomerací <p><u>Obyvatelstvo, lidské zdroje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoký stupeň národnostní homogenity • značná "zakořeněnost" obyvatel • vysoký stupeň prostor. stability obyvatelstva <p><u>Hospodářství, trh práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • převaha malých a středních podniků • dlouhá tradice výroby v několika prům. odvětvích • příznivé podmínky pro zeměd. činnost <p><u>Cestovní ruch</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • členitost a environmentální i kulturní hodnota krajiny • přírodní park Ždánický les • cyklostezka Ždánka <p><u>Doprava a technická infrastruktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • silnice I/54 • dobrá dopravní obslužnost (IDS) 	<ul style="list-style-type: none"> • nevýhodná mikropoloha • území mívá hlavní dopravní komunikace <ul style="list-style-type: none"> • nepříznivá věková struktura (vysoký podíl obyvatel v posproduk. věku) • nižší stupeň vzdělanosti obyvatel • chybí lůžkové zařízení sociální péče pro seniory <ul style="list-style-type: none"> • nejistý výrobní program některých větších zaměstnavatelů • nepřítomnost významného zahraničního investora • vyšší podíl „starých“ odvětví (strojírenství, zemědělství) • nízký podíl zaměstnaných v terciérním sektoru • poměrně vysoký stupeň vyjížděky za prací z většiny obcí <ul style="list-style-type: none"> • nedostatek základní turistické infrastruktury (ubyt., stravování) • nedostatek doprovodné turist. infrastruktury (trávení volného času) • nedostatečná propagace turistické nabídky území <ul style="list-style-type: none"> • absence železničního spojení

<ul style="list-style-type: none"> • vysoká kvalita vody v některých obcích • kompletní plynofikace • dobrý stav vedení el. energie <p><u>Životní prostředí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dobrá kvalita ovzduší • vysoká environmentální hodnota krajiny • kvalitní systém separace komunálního odpadu • cenná chráněná území nadregionálního významu (NPP Na Adamcích) 	<ul style="list-style-type: none"> • poloha střediska MR mimo hlavní silnici I/54 • špatný povrch vozovek silnic II. a III třídy • neúplná kanalizační síť a napojení na ČOV • lokální znečištění ovzduší v okolí silnice I/54 • značný stupeň znečištění vodních toků • vysoká míra větrné a vodní eroze na velkých int. obdělávaných blocích orné půdy + odnos ornice • zahloubené a narovnané vodní toky, chybějící mokřady (odvodnění krajiny) • aktivita bobrů na toku Trkmanky (poškození hráze rybníka, nebezpečí pádu stromů na cyklostezku Ždánka)
--	---

PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<p><u>Obyvatelstvo, lidské zdroje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora aktivity občanských sdružení a zájmových spolků • zapojení mladých lidí • propagace regionu jako místa zdravého bydlení • lokality pro výstavbu RD • zlepšení vzhledu veřejných prostranství • zlepšení nabídky služeb • posílení spolupráce mezi obcemi při společných aktivitách • zvýšení povědomí obyvatel o MR <p><u>Hospodářství, trh práce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj výrobních služeb • vytváření podmínek pro investice 	<ul style="list-style-type: none"> • odchod vzdělaných lidí v důsledku nedostatečné pracovní nabídky • nepříznivá věková struktura • odchod mladých lidí • úbytek počtu dětí, ohrožení MŠ a ZŠ • snížení daňových příjmů obcí v důsledku úbytku obyvatelstva • nízký podíl zaměstnaných v terciálním sektoru • obce nemohou při nákupu pozemků na výstavbu či KPÚ konkurovat velkým zeměd. podnikatelům

Cestovní ruch

- rozvoj venkovské turistiky a agroturistiky
- rozšíření ubytovací kapacity
- zapojení místních podnikatelů do programů rozšíření turistické nabídky regionu (vinaři, řemesla aj.)
- zapojení regionu do programu vzpomínkových akcí bitvy u Slavkova

Doprava a technická infrastruktura

- realizace opatření na zvýšení bezpečnosti
- kanalizace a ČOV ve všech obcích

Životní prostředí

- využívání obnovitelných zdrojů energie
- revitalizace vodních toků a obnova břehových porostů
- provádění pozemkových úprav
- obnova cest a dalších krajinných struktur (meze, remízy)

- malý zájem obyvatel o podnikání
- odliv kupní síly do nákupních center mimo region
- nedostatečná podpora živnostníků
- poskytování nekvalitních služeb
- malá a nekonceptní propagace turistické nabídky regionu

- nedostatečná oprava komunikací
- marginalizace menších obcí a obcí mimo pátevní komunikaci

- lokalizace výroby zatěžující životní prostředí
- nedostatečná ochrana území před povodněmi a suchem
- využívání nekvalitních paliv pro vytápění domů

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

4. CÍL STRATEGIE

Vize představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti mikroregionu, o tom, jak se bude mikroregion měnit a zlepšovat, soubor představ a priorit mikroregionu. Vize mikroregionu Ždánicko byla vydefinována na období příštích 10 let.

Vize mikroregionu Ždánicko

Mikroregion Ždánicko je sdružení obcí spolupracujících na socioekonomickém rozvoji regionu, s narůstajícím počtem obyvatel při zachování folklórních a duchovních tradic. Využívá svého potenciálu k zvýšení kvality života obyvatel a je plnohodnotnou součástí Jihomoravského kraje. Je to region s fungující ekonomikou, opírající se o místní malé a střední firmy, region s udržovanou kulturní krajinou a kvalitním životním prostředím. Cílem strategie je posílit existující vazby obyvatel k regionu prostřednictvím zvýšení životní úrovně a spolupráce mezi sektory společnosti v obcích a mezi obcemi. Je zde rozvinuta infrastruktura cestovního ruchu s mnoha zajímavými místy vybízejícími k návštěvě. Díky opatření pro zachování a ochranu přírody je krajina mikroregionu vzhledná a zároveň funkční. Region je atraktivní pro turisty, investory i jako místo k bydlení.

5. ROZVOJOVÉ PRIORITY A OPATŘENÍ

Přehled navrhovaných priorit a opatření

A. VYTVOŘENÍ PŘEDPOKLADŮ PRO POSÍLENÍ VÝKONNOSTI HOSPODÁŘSKÝCH SUBJEKTŮ

A.1 Podporovat udržení a rozvoj existujících výrobních a nevýrobních subjektů

- Zlepšit informovanost o regionálních programech pro podporu podnikání, využít statutu okresu Hodonín jako hospodářsky slabého okresu.
- Podporovat budování a provoz informačních, servisních a poradenských služeb pro podnikatele.
- Vytvořit tradici pravidelných pracovních setkání zástupců obcí a manažerů místních velkých a středních podniků

A.2 Vytvářet podmínky pro příchod investorů do mikroregionu.

- Propagovat mikroregion jako místo vhodné pro podnikání.
- Zpracovat katalog opuštěných a volných hospodářských areálů, objektů a ploch vhodných k podnikání.
- Vpracovat systém pobídek pro investory.

A.3 Účinně podporovat zvýšení zaměstnanosti a kultivovat podmínky na trhu práce.

- Podporovat vzdělávací a rekvalifikační programy; spolupracovat s místními školami při přípravě a realizaci těchto programů.
- Vpracovat soubor projektů veřejně prospěšných prací.
- Podporovat vytváření pracovních míst pro absolventy k získání základní odborné praxe.
-

B. ZKVALITNĚNÍ LIDSKÝCH ZDROJŮ A POSÍLENÍ REGIONÁLNÍ IDENTITY

B.1 Zvýšení dostupnosti a kvality bydlení

- Vymezit plochy pro individuální bytovou výstavbu a současně stanovit regulativy pro výstavbu v těchto lokalitách.
- Vypracovat koncepci bydlení, obsahující střednědobý výhled poptávky po různých typech bytů.
- Zvýšit nabídku startovacích bytů pro mladé rodiny.

B.2 Vytvářet podmínky pro zvyšování úrovně vzdělanosti obyvatel

- Zlepšit technickou úroveň a vybavenost škol moderními učebními pomůckami.
- Podporovat výuku cizích jazyků, včetně rodilých mluvčích.
- Průběžně zlepšovat technický stav školních budov.
- Modernizovat interiéry škol a školských zařízení.
- Vytvářet podmínky pro rozšíření zájmového mimoškolního vzdělávání dětí i dospělých a celoživotního vzdělávání.

B.3 Rozšiřovat nabídku volnočasových aktivit pro obyvatele i návštěvníky

- Posilovat občanskou participaci.
- Zapojit obyvatele do plánování opatření na zlepšení vzhledu veřejných prostranství.
- Zlepšit technické vybavení kulturních zařízení (zvuková aparatura, osvětlení apod.).
- Podporovat spolupráci místních i regionálních sdružení a spolků při organizaci sportovních a kulturních akcí.
- Podporovat rozvoj místní kultury a zájmové spolkové činnosti.

C. ZVÝŠENÍ ATRAKTIVITY MIKROREGIONU PRO NÁVŠTĚVNÍKY

C.1 Vybudovat organizační strukturu cestovního ruchu

- Postupně budovat pozici mikroregionu jako významné destinace ve vyšších organizačních strukturách cestovního ruchu.
- Spolupracovat se sousedními mikroregiony při tvorbě nadregionálních produktů cestovního ruchu.
- Zlepšovat propagaci aktivit mikroregionu ve stávajícím informačním centru ve středisku Ždánice.

C.2 Podporovat rozvoj turistické infrastruktury a rozšiřování nabídky rekreačních, kulturních a sportovních aktivit

- Usilovat o zvýšení ubytovací kapacity v zařízeních cestovního ruchu, zejména v zařízeních s vyšším standardem služeb.
- Preferovat rozvoj agroturistiky a environmentální turistiky.
- Usilovat o rozšíření nabídky kulturních pořadů a akcí, podporovat pořádání kulturních festivalů, podporovat provoz kulturních zařízení.

- Doplnit stávající značené turistické cesty i cyklotrasy drobnou turistickou infrastrukturou (odpočívadla, mapy, informační tabule, ukazatele turistických cílů, označení mikroregionu).

C.3 Vytvářet a propagovat specializované turistické produkty a programy

- Vytvořit pilotní (dlouhodobé) produkty cestovního ruchu pro mikroregion:

Produkt: Ždánicko – brána Ždánického lesa (objevování krás přírody a krajiny, turistika a cykloturistika).

Produkt: Ždánicko v době napoleonské (kulturní historie).

Produkt: Vinařská turistika (zapojení do projektu Moravských vinařských stezek).

Produkt: Lidová moudrost Ždánicka (poznávání kulturních tradic, kroje, písně.).

Produkt: Hvězdárna, planetárium – vzdělávací centrum nejen mikroregionu

- Participovat na tvorbě turistických produktů Jihomoravského kraje, Slovácka, bojiště bitvy u Slavkova, Chřibů.

C.4 Marketingová podpora rozvoje cestovního ruchu

- Zpracovat návrh komplexní propagace mikroregionu a jednotlivých turistických produktů (dle cílových skupin návštěvníků).
- Zajišťovat zpracovávání kvalitních propagačních a informačních materiálů v různých jazycích.

D. VYTVOŘENÍ KVALITNÍ A BEZPEČNÉ INFRASTRUKTURY PRO TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

D.1 Zlepšit technický stav komunikací, zvýšit bezpečnost provozu a zkvalitnit obsluhu území veřejnou dopravou

- Realizovat esteticky přínosná opatření na snížení rychlosti jízdy při vjezdu do intravilánu obcí.
- Usilovat o snížení maximální povolené rychlosti v místech s vyšší frekvencí pohybu chodců.
- Usilovat o zlepšovat technický stav povrchu vozovek silnic II. a III. třídy.
- Průběžně rekonstruovat místní komunikace včetně výstavby nových a obnovy zaniklých cest.
- Úprava prostorů pro čekání na spoj, zvláště ve vytižených uzlech (Silničná, Žarošice)

D.2 Zlepšit vybavenost mikroregionu technickou infrastrukturou

- Odkanalizování a napojení na ČOV ve všech členských obcích.
- Postupná rekonstrukce nevyhovující infrastruktury.

D.3 Zlepšit péči o krajinu a životní prostředí

- Realizovat opatření na zadržení vody v krajině a jiná opatření podporující retenční schopnost krajiny.
- Revitalizovat vodní toky, zejména v návaznosti na výstavbu ČOV a kanalizačních sítí v obcích.

- Využívat komplexních pozemkových úprav a dalších nástrojů k realizaci protierozních opatření a obnovy krajinných struktur.
- Budovat a obnovovat prvky ÚSES.
- Podporovat a propagovat ekologické nakládání s odpady, včetně kompostování.
- Snižovat spotřebu energie v obecních objektech.

6. ROZVOJOVÉ PROJEKTY A ZÁMĚRY

Všechny členské obce Mikroregionu mají vypracované vlastní rozvojové dokumenty, ve kterých jsou naplánovány projekty týkající se rozvoje jednotlivých obcí. Tato strategie se po dohodě členů tedy zaměřuje především na společné aktivity a projekty v rámci mikroregionu. Následuje popis možné spolupráce s konkrétními projekty, které byly navrženy představiteli mikroregionu na komunitním setkání dne 18.11.2019.

Školství

Spolupráce v oblasti předškolního vzdělávání – etapový prázdninový provoz mateřských škol v jednotlivých obcích mikroregionu.

Spolupráce na zajištění prázdninových aktivit pro děti z členských obcí – příměstské tábory (vhodné prostory Násedlovice budova Zemas, DDM Ždánice – tábor Haluzice, možnost získat dotace na tyto aktivity).

Propojení mikroregionu a turistický ruch

Cyklostezka Ždánka. Pravidelné udržování pořádku na cyklostezce, úprava okolí. V rámci zvýšení bezpečnosti na cyklostezce budou pořízeny kovové doplňkové zákazové cedule ke stávajícímu označení začátku a konce cyklostezky.

Možnost zřídit muzeum zaměřené na tradice Mikroregionu Ždánicko (využití zachovalé budovy bývalé sýpky v sídle Mikroregionu Násedlovicích). Přízemí – muzeum zemědělské techniky. Další dvě patra možnost konání výstav, společenských akcí, koncertů, svateb v krásném historickém prostředí. Možnost spolupráce (fotografické workshopy Moravského Toskánska – oživení turistického ruchu).

Využití turistického potenciálu Uhřice – Janův Dvůr. Místo setkání francouzského císaře Napoleona Bonaparta s rakouským císařem Františkem I. Zde oba mocnáři dojednali příměří po bitvě u Slavkova. Zřízení muzea, navázání spolupráce s vojensko-historickými spolky.

Možnost vybudovat naučnou stezku zaměřenou na bohaté archeologické nálezy v k.ú. Dražůvky.

Hvězdárna a planetárium Oldřicha Kotíka ve Ždánicích – významně zaměřeno na programy pro školy a vzdělávání, zázemí pro odborné aktivity, přednášky apod. nadregionálního významu.

Cíl dojížděky ze sousedního mikroregionu a jeho obcí – budovaná cyklostezka z Ostrovánek a Bukovan

Komunitní centrum Ždánice – historická budova v majetku města, po rekonstrukci nabídka zázemí pro konání společenských akcí, zasedání apod.

Rekonstrukce a úprava zámecké vily Ždánice – stálá expozice obrazů.

Sociální oblast

Možnost zřízení domu s pečovatelskou službou pro seniory. Násedlovice možná spolupráce se soukromým investorem.

Možnost získat dotaci na rekonstrukci budovy Šohaje v Násedlovicích na domov pro důchodce. Objekt by sloužil také seniorům z okolních obcí.

Životní prostředí

Pokračování ve výsadbě vhodných dřevin (autochtonní teplomilné odrůdy, ideálně semenné podnože) podél cyklostezky Ždánka na pozemcích v majetku mikroregionu či členských obcí. Na rok 2020 je plánována výsadba mezi obcemi Dražůvky a Želetice a v okolí odpočívadla poblíž hlavní silnice I/54. Navazující péče o dříve vysazené dřeviny.

Krajinářský projekt na k.ú. Dražůvky poblíž cyklostezky Ždánka. Obec zde vlastní pozemky, které plánuje upravit a vysadit zde např. květnatou louku apod.

V roce 2020 proběhne botanický a vegetační průzkum celé cyklostezky Ždánka a blízkého okolí. Průzkum provede profesionální mapovatel a spolupracovník AOPK ČR, výstupem bude hodnotící zpráva s managementovými doporučeními a fotodokumentací. Možnost návaznosti na doporučení dalších zajímavých cílů – NPP Na Adamcích.

Společenské akce a spolupráce

Pro potřeby členských obcí budou zakoupeny tři velké party stany. Uloženy budou v sídle mikroregionu Násedlovicích.

Pokračování v zavedených společných aktivitách (pracovní setkání představitelů mikroregionu, tradiční ples mikroregionu Ždánicko, vydávání kalendáře s fotkami ze společenského a

kulturního života členských obcí sloužící k propagaci mikroregionu, celoroční přehled akcí členských obcí do infocenter Ždánice a Kyjov).

Spolupráce při zajištění služby Pošta Partner.

Oblasti rozvoje mikroregionu:

- Cestovní ruch
- Životní prostředí
- Spolupráce

1) Cestovní ruch

Cíl: Vytvoření turisticky zajímavých cílů s doprovodnou infrastrukturou

Aktivity:

Název projektu:	Propojení obcí sítí cyklotras a cyklostezek
Stručný popis projektu:	
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Budování naučných stezek
Stručný popis projektu:	
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Společné tematické turistické cíle
Stručný popis projektu:	<ul style="list-style-type: none"> - významné osobnosti a historické události - památky - muzea
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Doprovodná infrastruktura
Stručný popis projektu:	odpočívky, lavičky, směrové ukazatele
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Ubytovací kapacity
Stručný popis projektu:	budování ubytování pro turisty
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

2) Životní prostředí

Cíl: Rozvíjet hodnoty krajiny, zajistit průchodnost a prostupnost krajiny a zároveň vytvářet opatření pro zachování a ochranu přírody

Aktivita:

Název projektu:	Komplexní pozemkové úpravy
Stručný popis projektu:	zajistit realizaci KPÚ na celém území mikroregionu
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Protierozní a protipovodňová opatření
Stručný popis projektu:	
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Opatření na ochranu přírody
Stručný popis projektu:	výsadba alejí, remízy, obecní i školní sady – tradiční a klimaticky odolné dřeviny
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	

Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Spolupráce při jednání s orgány
Stručný popis projektu:	společný tlak na správce lesů a vodních toků apel na Pozemkový fond – využívání cesty zemědělské společnosti
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

3) Spolupráce

Cíl: Podporovat vytváření sítí napříč sektory a rozvíjet společné hodnoty na území mikroregionu

Aktivity:

Název projektu:	Školství
Stručný popis projektu:	společné postupy při zavádění režimu v mateřských školách v období prázdnin
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Doprava
Stručný popis projektu:	vybudování přestupního terminálu
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Sociální služby
Stručný popis projektu:	spolupráce v oblasti sociální péče
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	
Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Název projektu:	Kultura
Stručný popis projektu:	
Důležitost projektu:	
Předpokládaný termín realizace:	

Odpovědnost:	
Odhadované náklady:	
Zdroje financování:	

Dále je zde uveden seznam projektů a záměrů členských obcí, které byly známy v době projednávání strategie. Tento zásobník projektů bude radou mikroregionu průběžně doplňován a aktualizován. V tomto smyslu má pouze informativní charakter a tvoří nezávaznou část strategie.

Výstavba nové školky	Dražůvky	
Výstavba společenského centra s hospodou	Dražůvky	
Přestavba budovy MŠ na startovací byty	Dražůvky	
Rekonstrukce hráze a odbahnění rybníka	Dražůvky	
Výstavba kulturního domu	Žarošice	
Revitalizace parčíku v centru obce	Žarošice	
Vybudování nového dětského hřiště	Žarošice	
Vybudování ČOV	Archlebov	
Vybudování ČOV	Dražůvky a Želetice	
Vybudování rybníka	Želetice	
Výstavba víceúčelového hřiště	Želetice	
Zřízení obecního muzea	Lovčice	
Zastřešení prostoru na malém hřišti	Lovčice	
Napojení na cyklostezku Ždánka	Lovčice, Žarošice, Archlebov	
Vybudování domu s pečovatelskou službou	Násedlovice	
Zřízení muzea v historické budově sýpky	Násedlovice	
Vybudování naučné stezky	Dražůvky	
Rekonstrukce památníku tří císařů	Uhřice	
Vybudování malé vodní nádrže u Salaše	Ždánice	
Výsadba zeleně v extravilánu	Ždánice	
Vybudování dětského hřiště 8+	Ždánice	
Vybudování komunitního centra	Ždánice	
Rekonstrukce a úprava zámecké vily pro výstavy	Ždánice	
Dobudování vědeckého centra na hvězdárně	Ždánice	
Zřízení klubu pro seniory a zázemí pro sousední víceúčelové školní hřiště	Ždánice	Ždánice

PODPORA REALIZACE PROGRAMU

Pro úspěšnou realizaci Programu rozvoje mikroregionu je potřeba definovat i samotný průběh realizace a podněcovat místní aktéry k realizaci navržených aktivit. Naplňování programu mikroregionu budou sledovat starostové všech členských obcí, kteří budou zároveň hlavními iniciátory realizace jednotlivých opatření.

Průběžné sledování naplňování programu bude v gesci shromáždění starostů, především v době před tvorbou rozpočtu mikroregionu. Tento dokument bude také sloužit jako podklad pro tvorbu rozpočtového výhledu a rozpočtu mikroregionu.

Základním zdrojem financování aktivit tohoto dokumentu bude rozpočet mikroregionu. U řady aktivit se přesto počítá s možností využití spolufinancování z veřejných zdrojů (kraje, ČR, fondy EU), případně ze soukromého sektoru.

Program může být průběžně aktualizován v návaznosti na průběh jeho realizace. Podmětem k aktualizaci programu mohou být jak vnější okolnosti spojené s nutnou změnou obsahu dokumentu, tak naplnění některých částí či potřeba stanovit cíle nové.

Změny budou probíhat přímo v dokumentu a s každou jeho revizí budou občané opětovně seznámeni. Aktualizace budou také schváleny shromážděním starostů. Aktualizace celého dokumentu proběhne nejpozději v roce 2025. Aktuální znění dokumentu bude pro občany vždy dostupné na webových stránkách mikroregionu a členských obcí.